

## שיעור רפה

מ"ע רלב. מל"ת רנה. רנש. רנו. רס.

**מצוה רלב** היא שצונו בדין עבד עברי. והוא אמרו יתברך כי תקנה עבד עברי. וכבר התבארו רוב דיני מצוה זו בפירוש בתורה והתבארו דיני מצוה זו כלם במסכת קדושין. (ואלה המשפטים, הלכות עבדים פ"א):

**מצוה רנה** שהזהירנו שלא למכור עבד עברי כמו שמכרו העבדים הכנעניים בשוה. וזה שיעמידוהו במקום שימכרו שם העבדים ויכריזו עליו ויוסיפו בהן הקונים. לא יעשה זה בשום פנים אלא בהצנע ובדרך נאה. ולשון ספרא לא ימכרו ממכרת עבד שלא יעשה סמטא ויעמידם על אבן הלקח, וזאת האזהרה כוללת בלא ספק אזהרה לגונב נפש מישראל שימכרהו שהוא ימכרהו בחזקה כמו שהוא עושה על עבד כנעני ויהיה עובר על אמרו יתברך לא ימכרו ממכרת עבד. וכבר קדם לזו זכרון זה, וכבר באר הכתוב שיהרג. ומשפטי מצוה זו עם שלפניה מבוארים בגמרא קדושין פ"א (בהר, הלכות עבדים פ"א):

**מצוה רנז** שהזהירנו מהעביד עבד עברי במה שאין לו צורך בו והיא הנקראת עבודת פרך. והוא אמרו יתברך לא תרדה בו בפרך. אבל נעבידהו בהכרח לעשות הפעולה ההיא שיצוה עליה. ולשון ספרי לא תרדה בו בפרך שלא תאמר לו החם לי את הכוס והוא אינו צריך לו וכן כל מה שדומה לזה, ואמנם הביאו משל מן היותר קלה שבמלאכות והיותר נקלה מהם ועם כל זה אינה מותרת אלא בעת הצורך. (שם, שם):

**מצוה רנו** שהזהירנו מעבוד בעבד עברי בעבודה שיש בה ענוי גדול ושפלות כעבודת עבד כנעני. והוא אמרו יתעלה לא תעבוד בו עבודת עבד. ובספרא שלא יטול אחריו בלינטא ולא יטול לפניך כלים במרחץ ולינטא היא מחצלת קטנה שיושב עליה כשייגע ויקחה העבד וילך בה אחר אדוניו. וכן כל מה שדומה לזה העבדות מוזהר להעבידם בעבד עברי, אבל יצוה במה שיצוה השכיר והאומן במה שהסכים עמו לעשות דבר מלאכה אחת, והוא אמרו יתעלה כשכיר ותושב יהיה עמך. (בהר, הלכות עבדים פ"א):

**מצוה רס** שהזהירנו מהניח העכו"ם השוכן בארצנו להעביד עבד עברי שמכר עצמו בעבודת פרך. והוא אמרו יתעלה לא ירדנו בפרך לעיניך ולא נאמר אחר שזה העבד עברי עבר על נפשו ומכר את עצמו לעכו"ם נעזבהו וימצא מה שימצא ויעשה לו מה שיעשה אבל נצוה על העכו"ם הזה ונמנעהו מהעביד בו עבודת פרך. (בהר, הלכות עבדים פ"א):